รายวิชา ทัศนศิลป์

รหัสวิชา ศ23101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้สอน

ครูปรียาพร หมื่นหาญ

เรื่อง

สืบสานศิลปะไทย (1)

สืบสานศิลปะไทย

(1)

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถรู้งานทัศนศิลป์กับการสะท้อนคุณค่าของวัฒนธรรมและความแตกต่างของงานทัศนศิลป์ในแต่ละยุคสมัยของวัฒนธรรมไทยและสากล

ผลงานทัศนศิลป์
ในวัฒนธรรมไทยและสากล

ผลงานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมไทย

แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

- วิจิตรศิลป์
- ประยุกต์ศิลป์

วิจิตรศิลป์

หรือ ศิลปะแท้ คือ ศิลปะที่อำนวยประโยชน์ทางใจ ที่มุ่งเน้นความงดงามและความพึงพอใจเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านจิตใจและอารมณ์เป็นสำคัญ แบ่งออกเป็น 6 แขนง คือ

วิจิตรศิลป์

วิจิตรศิลป์ หรือ ศิลปะแท้

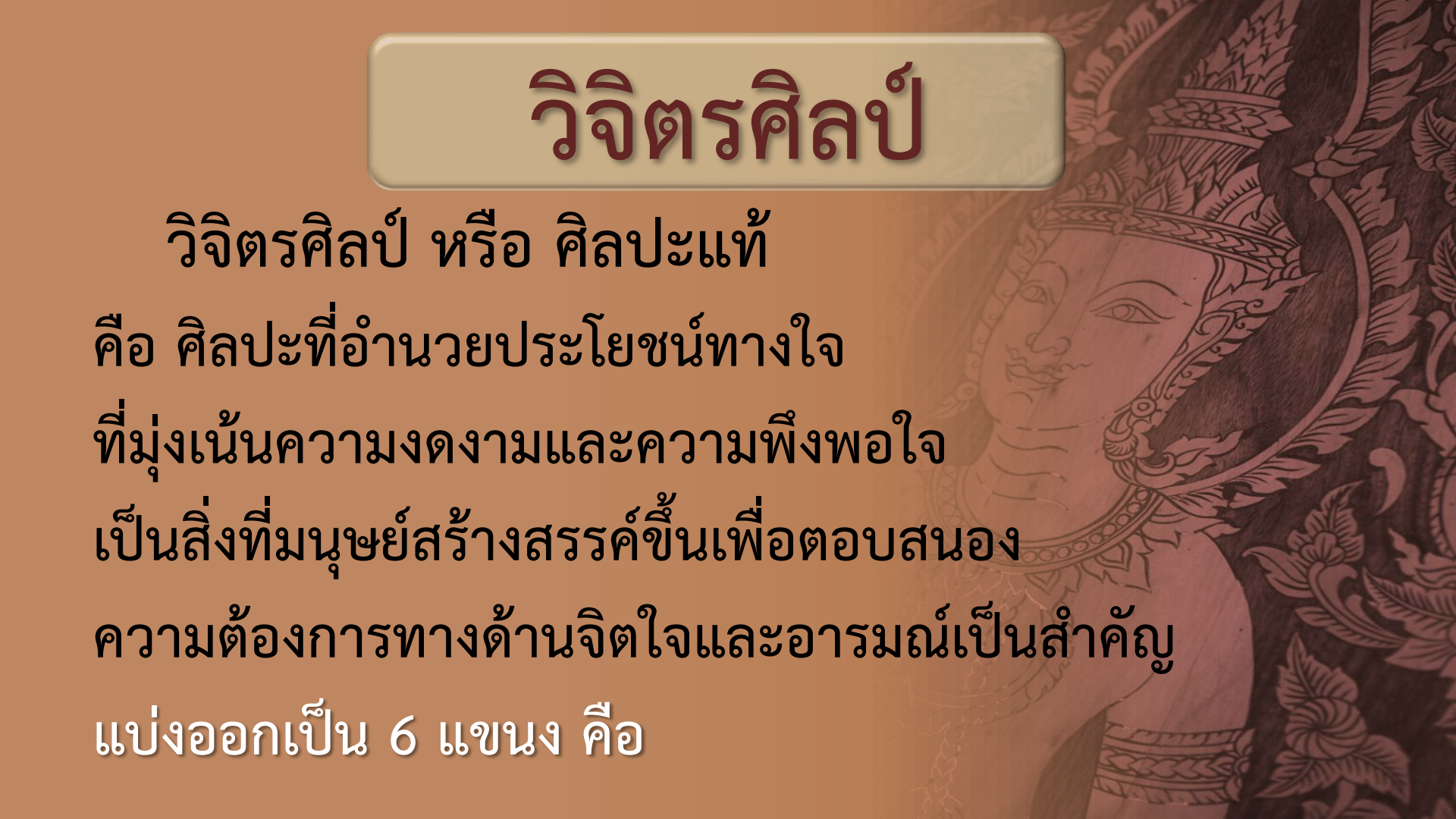
คือ ศิลปะที่อำนวยประโยชน์ทางใจ

ที่มุ่งเน้นความงดงามและความพึงพอใจ

เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อตอบสนอง

ความต้องการทางด้านจิตใจและอารมณ์เป็นสำคัญ

แบ่งออกเป็น 6 แขนง คือ

วิจิตรศิลป์

1.1 จิตรกรรม (ภาพเขียน)

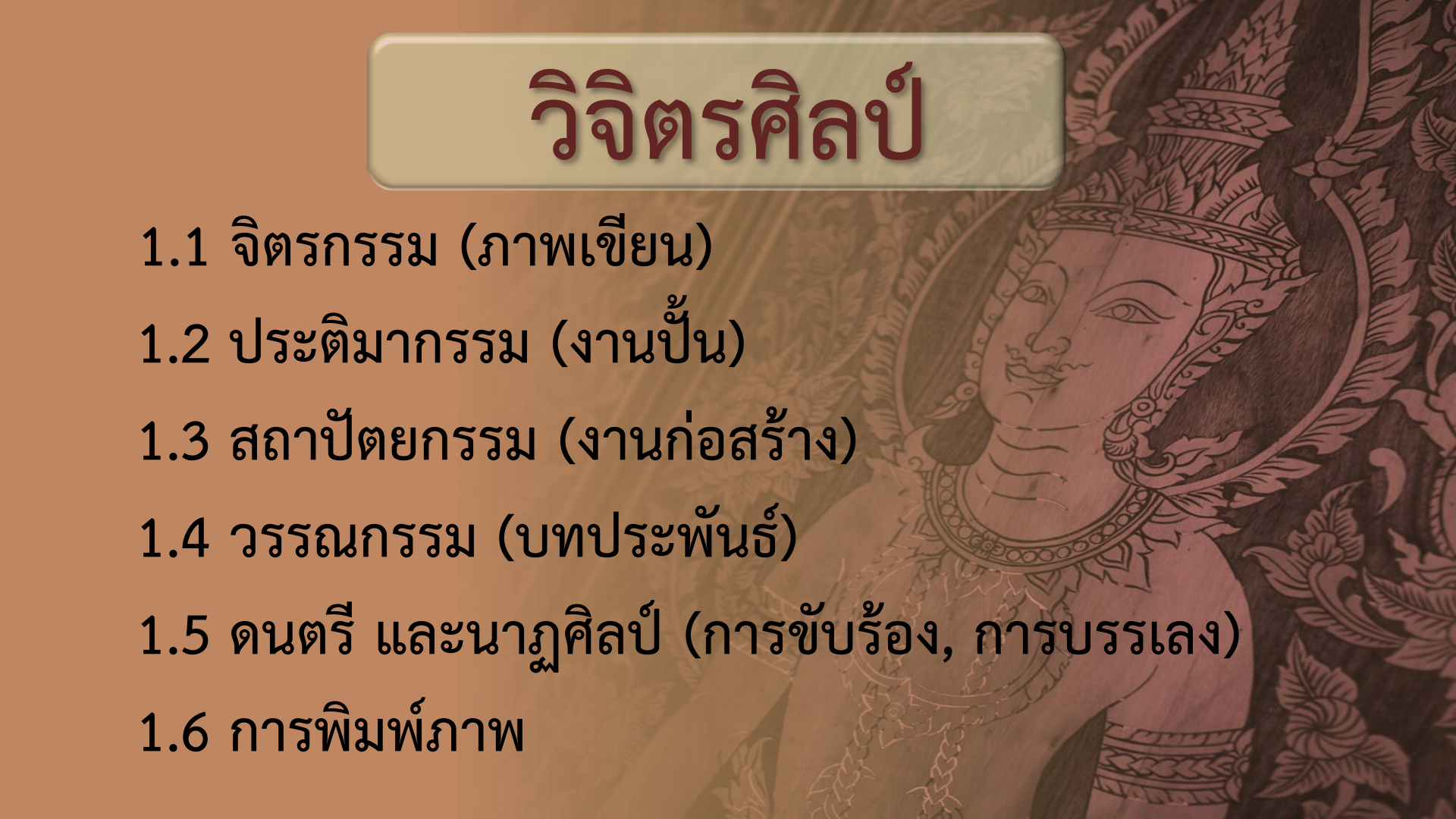
1.2 ประติมากรรม (งานปั้น)

1.3 สถาปัตยกรรม (งานก่อสร้าง)

1.4 วรรณกรรม (บทประพันธ์)

1.5 ดนตรี และนาฏศิลป์ (การขับร้อง, การบรรเลง)

1.6 การพิมพ์ภาพ

ประยุกต์ศิลป์

คือ ศิลปะที่อำนวยประโยชน์ทางกาย มุ่งเน้นประโยชน์ทางการใช้สอย มากกว่าความงามหรือสิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการทางร่างกาย แบ่งออกเป็น 5 แขนง คือ

ประยุกต์ศิลป์

1. พาณิชย์ศิลป์ (ศิลปะเพื่อประโยชน์ทางการค้า)
2. มัณฑนศิลป์ (ศิลปะการตกแต่ง)
3. อุตสาหกรรมศิลป์ (ศิลปะออกแบบผลิตภัณฑ์)
4. หัตถศิลป์ (ศิลปะที่ใช้ฝีมือ)
5. การออกแบบ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมไทย

1. แนวความคิดและปรัชญาความเชื่อ
2. การรับอิทธิพลทางศิลปะ
3. วัสดุและสิ่งแวดล้อม
4. หน้าที่ใช้สอย

จุดประสงค์ของการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมไทย

ผลงานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมไทยมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันในเรื่องของความเชื่อ ความศรัทธาทางศาสนาและประเพณีวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการสร้างสรรค์ผลงานโดยรวม

ผลงานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมสากล

ศิลปะสากล เป็นศิลปะที่มีพื้นฐานมาจากศิลปะตะวันตก มีวิวัฒนาการมาหลายยุคหลายสมัย และแพร่หลายไปยังชาติต่าง ๆ ในระยะแรกงานศิลปะแบบสากลจะใช้รูปแบบเลียนแบบธรรมชาติและสิ่งใกล้ตัว ระยะหลังในสมัยกรีกและโรมันมีบทบาท จึงมีการพัฒนางานศิลปะรูปแบบต่าง ๆ ขึ้นมา

เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมไทยและสากล

ผลงานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมไทย

แบ่งได้เป็น 4 ช่วงใหญ่ ๆ ดังนี้

- สมัยก่อนสุโขทัย
- สมัยสุโขทัย
- สมัยอยุธยา
- สมัยรัตนโกสินทร์

ผลงานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมสากล

แบ่งได้เป็น 3 สมัย ดังนี้

- สมัยโบราณ
- สมัยกลาง
- สมัยใหม่

จิตรกรรมไทย

จิตรกรรมไทย เป็นภาพวาดเขียนที่มีเอกลักษณ์พิเศษตามลักษณะแบบไทย ๆ ที่ได้ทำสืบทอดกันมา เป็นวิจิตรศิลป์อย่างหนึ่ง มีเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนา ประวัติศาสตร์ ความเป็นอยู่ ตลอดจนวัฒนธรรมต่าง ๆ วิวัฒนาการของงานจิตรกรรมไทย แบ่งออกตามลักษณะรูปแบบทางศิลปกรรมที่ปรากฏในปัจจุบัน มีอยู่ 2 แบบ คือ

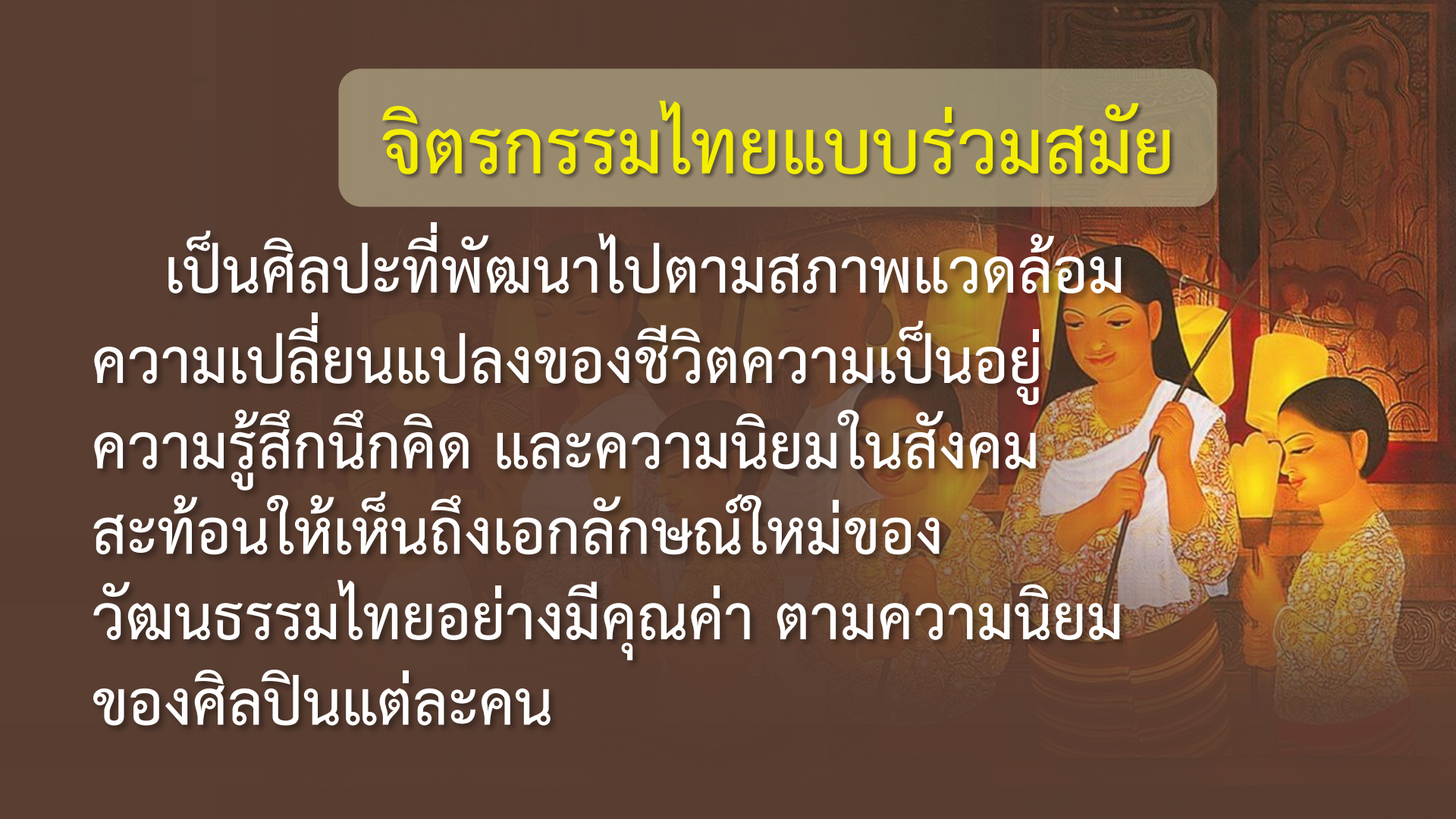
จิตรกรรมไทยแบบประเพณี

เป็นศิลปะที่มีความประณีตสวยงาม แสดงความเป็นไทยที่มีความอ่อนโยน เนื้อหาที่เขียนมักเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธประวัติ ทศชาติชาดก ไตรภูมิ วรรณคดี ชีวิตไทย และพงศาวดารต่าง ๆ รูปแบบลักษณะตัวภาพในจิตรกรรมไทยมักสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องและความสำคัญของภาพ เช่น รูปเทวดา นางฟ้า กษัตริย์ นางพญา นางรำ มีลักษณะเด่นงามสง่าด้วยลีลาชดช้อย

ผลงานของจิดาภา ศรีสวัสดิ์

จิตรกรรมไทยแบบร่วมสมัย

เป็นศิลปะที่พัฒนาไปตามสภาพแวดล้อม ความเปลี่ยนแปลงของชีวิตความเป็นอยู่ ความรู้สึกนึกคิด และความนิยมในสังคม สะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ใหม่ของวัฒนธรรมไทยอย่างมีคุณค่า ตามความนิยมของศิลปินแต่ละคน

ผลงานของอานันท์ ราชวังอินทร์

สาธิตขั้นตอน
การวาดภาพคนในรูปแบบ
ภาพจิตรกรรมไทย

จากคำคมสู่คำสอน

“ศิลปินทุกคนล้วนเคยเป็นมือสมัครเล่นมาก่อน”

- ราล์ฟ วอลโด เอเมอร์สัน -

กวีและนักเขียนบทความชาวอเมริกัน